

UVODNIK

Poštovani čitatelji Ambera, esselamu alejkum!

Nakon što smo povodom Ramazanskog bajrama izdali štampani broj Ambera, ponovo nastavljamo sa izdavanjem elektronskog broja kojeg ćemo objavljivati na internetnoj stranici Islamske zajednice u Republici Sloveniji.

Septembar je i na početku smo školske godine. Jedan broj roditelja i ove će, kao što su to činili i ranijih godina, dovesti svoje dijete u mekteb. Neki od njih će po prvi put, puni uzbuđenja, u pratnji očeva i majki sjesti u mektebske klupe, dok će oni već prilično izrasli doći u grupama svojih vršnjaka i vršnjakinja i zaneseni u veselim i bučnim razgovorima prekoračit će džamijske i mektebske pragove i ove 2015/16. godine.

Zato septembarski broj namjenjujemo mektebu i njegovom značaju. Donosimo vam zanimljive članke o našem odnosu do mekteba i škole te znanja općenito. Za vas smo izabrali i nekoliko zanimljivosti i poučnih priči.

Svim učenicima želimo uspješnu mektebsku i školsku godinu s dovom Allahu, dž.š., da nam približi korisno znanje, da nas nadahne plemenitošću, u činjenju dobra, ljubav prema prakticiranju vjere, razumijevanjem smisla vjerskih propisa i lijepim navikama, a da nas zaštiti od svega onoga što je štetno za nas.

Nevzet Porić, urednik

MEKTEB - temeljna islamska odgojno-obrazovna ustanova

Mektebi su naša prva organizirana učilišta, prethodnica, a kasnije jedan dugi period i dio školskog sistema. Sve do vremena razdvajanja školstva na „vjersko“ i „svjetovno“ mekteb je bio institucija u kojoj se davao temelj za više niove obrazovanja. Međutim, period sekularizacije će ih baciti na marginu tokova u obrazovanju. Došlo je do uspostavljanja sekularnih školskih sistema sa potpunim isključenjem mekteba i redukcije mektebskog odgojno-obrazovnog djelovanja na prostor osnovnog islamskog obredoslovlja. Bio je to težak udarac za mektebe, ali i gubitak za odgojno-obrazovno djelovanje zbog potiskivanja duhovnosti i moralnih vrijednosti u fazi formiranja mlade ličnosti.

Ipak, značaj mekteba nikada nije umanjen. On je i dalje preuzimao veliki dio, istina, uglavnom vjerskih odgojno-obrazovnih obaveza porodice i bitno utjecao na očuvanje vjerskog života muslimana.

Mekteb je, zapravo, nezaobilazna faza islamskog odgojno-obrazovnog djelovanja u toku sazrijevanja mlade ličnosti. Ukoliko ta faza bude preskočena ostat će praznine u znanju i praksi pojedinca jer svi drugi oblici islamske edukacije predstavljaju nadgradnju znanja o vjeri i podrazumijevaju mekteb. Mekteb ima specifičan plan i program odgojno-obrazovnog rada kroz koji se, pored zaokruženog osnovnog znanja o vjeri, osoba upoznaje sa odgojnim vrijednostima, usvaja islamsko ponašanje, te stječe vještine i navike primjene islamskih propisa i življenja u vjeri.

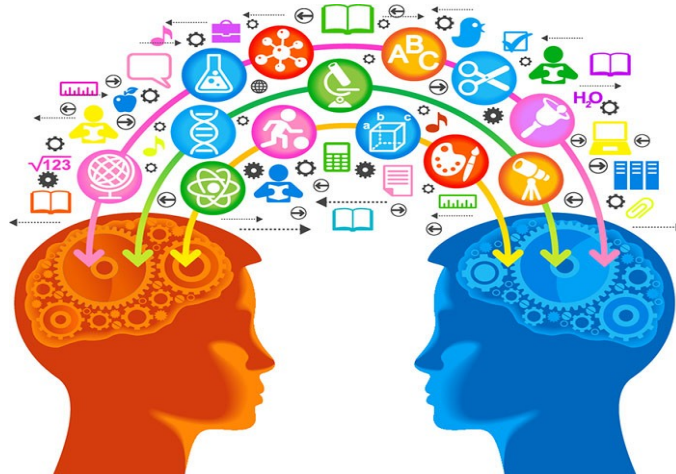
Porodični ambijent jeste najvažniji ali nije jedini koji presudno utječe na formiranje islamske ličnosti. Osim toga, savremena porodica uglavnom nema sve one kompetencije i potencijale koji su potrebni da bi se djetetu pružio adekvatan nivo islamskih odgojno-obrazovnih sadržaja. Islamska zajednica kroz mekteb obezbjeđuje odgovarajući sistem i oblik odgojno-obrazovnog rada koji predstavlja snažnu i neophodnu pomoć u ispunjavanju roditeljske obaveze islamskog odgajanja djece. Mekteb svojim programski osmišljenim, ciljno usmjerenim i institucionaliziranim djelovanjem efikasno pomaže vjerskom odgojno-obrazovnom profiliranju dječije ličnosti. Osim toga, mekteb je i temeljna spona između porodice i džemata. Kroz mekteb se odgovarajućim odgojno-obrazovnim sadržajima omogućava socijalizacija mladih ličnosti i priprema njihova integracija u džemat. Promjene koje se događaju u društvu i koje neminovno zahvataju kako muslimansku porodicu i džemat, tako i Zajednicu u cjelini, proizvode novu društvenu stvarnost i, nema sumnje, pred meketeb, kao temeljnu islamsku odgojno-obrazovnu ustanovu, postavljaju nove izazove, donose potrebe novog i svestranijeg angažmana.

Uvodni dio teksta autora Ibrahima Begovića, objavljen u knjizi Dvije decenije reisu-l-uleme dr. Mustafe Cerića, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2012.

Mekteb je, zapravo, nezaobilazna faza islamskog odgojno-obrazovnog djelovanja u toku sazrijevanja mlade ličnosti.

DA LI JE PAMĆENJE UČENJE?

Zamislite život bez mogućnosti pamćenja. Najvjerojatnije bismo hodali bez identiteta. Stalno bismo pitali jedna te ista pitanja jer ne bismo mogli zapamtiti odgovore na njih. Zauvijek bismo živjeli u sadašnjosti i ne bismo imali nikakve predstave o ljudima i događajima iz naše prošlosti, niti bismo se pripremali za susret sa budućnošću. Pamćenje je od velikog značaja i ono prethodi učenju. Većina ljudi ne razlikuje ova dva pojma zbog njihove bliskosti i često uproštavaju bogatstvo kognitivnih procesa svodeći ih sve na jedno, a to je pamćenje. Ako pogledamo definiciju pamćenja u kojoj se navodi da je pamćenje proces pohranjivanja i ponovnog prizivanja informacija, onda nam cio proces učenja nalikuje gradnji kuće, u kojem dugotrajna i kratkotrajna memorija služe kao jedan dio sredstava za građu te kuće, a ljudska kreativnost, snaga i ispravna motivacija su ruke koje grade tu kuću. Odlučiti se na gradnju kuće, tj. izgradnju личности je bitan momenat kada počinjemo učiti.

Današnja školska atmosfera nije prijateljski naklonjena sistemu funkcionisanja memorije. Djeca dobiju toliko informacija u toku jednog školskog dana, a tako malo prostora da sve to kvalitetno pohrane u dugotrajnu memoriju. Kada se dijete u toku provjere znanja ne uspije svega potrebnog sjetiti i dobije lošu ocjenu, to ne znači da njegovo učenje nije bilo uspješno, nego to znači da ono nije imalo dovoljno prostora da kvalitetno pohrani informacije.

Riječ inteligencija potiče od latinske riječi intellegere što znači razumijeti ili spoznati. Analogno tome, inteligentna osoba je ona koja prolazeći kroz proces učenja na kraju uspijeva da spozna i da shvati, i tek tada dolazi do promjene u samoj личности i u okruženju. Zbog čega mnogi mladi ljudi ne prihvataju život u duhu vjere? Možda upravo iz razloga što su prošli kroz proces pukog nametanja informacija bez da im se ostavilo prostora da sami dođu do određenih zaključaka, te tako i do spoznaje. Velika je razlika između osobe koja zna napamet hadis "osmijeh je dobročinstvo" ali ne shvata poruku tog hadisa, i osobe koja stimulisana hadisom razmišlja o datoj situaciji i pokrene se da istraži psihološko, sociološko i medicinsko djelovanje osmijeha, te nađe da osmijeh na licu čovjeka aktivira lučenje serotonina "hormona zadovoljstva" i tako čuva čovjeka od depresije i drugih

Kratkotrajna memorija (STM) privremeno pohranjuje otprilike sedam informacija, i one traju nekih par sekundi. Ukoliko se ne potrudimo da budu procesuirane dalje u dugotrajnu memoriju (LTM), te informacije se gube i ne mogu se povratiti. Ono što ostaje u dugotrajnoj memoriji je ono što utvrdimo ponavljanjem, ono što aktivira pet senzornih organa, ono što se kroz emocionalni doživljaj ureže i ono što pohranimo u slikama. Slike plus emocionalni značaj je kombinacija koja ostaje duboko pohranjena. Ovaj sistem je primjenjivao poznati fizičar Einstein, a naučno istraživački radovi su potvrdili da se može primjeniti na bilo koji školski predmet i u bilo kojoj životnoj dobi.

oboljenja, ali ne čuva samo sebe nego i društvo u kojem se nalazi jer pozitivno utiče na međuljudske odnose i dobro raspoloženje bliskih drugih. U ovom slučaju imamo uspješan proces učenja, jer takva osoba ne samo da će imati pohranjenu informaciju, nego će je i sa razumijevanjem primjenjivati u životu, što će nakon određenog vremena polučiti rezultate u vidu pozitivnih promjena kod pojedinca i društva u kojem djeluje.

Kognitivni psiholozi kažu da je čovjek najbolje motivisan da uči kroz uspjeh. Iskonska težnja svakog čovjeka je da uspije, a najveći strah (bloker) je od neuspjeha. Uzvišeni Stvoritelj, najbolje poznavajući Svoga roba, uvijek nas iznova u Knjizi stimuliše riječima “ako hoćete da uspijete...”

Motivacija kroz želju za uspjehom ima svojih pet koraka:

1. - Složenost zadatka (da nije prejednostavan ali ni pretežak, već u podnošljivoj mjeri složen, dovoljno da bude izazov; kao npr. obavljanje 5 puta dnevno molitve)
2. - Takmičarski duh (čovjekova potreba da se dokazuje pred drugima i da postavlja standarde kapaciteta: “Natječite se u činjenju dobra”, usmjerava nas Božiji Poslanik Muhammed a.s.)
3. - Podnošljivost zadatka (da ne bismo odustali ukoliko nam se učini nepodnošljivim; kompletan ibadet u islamu ne samo da je ljudskom organizmu podnošljiv nego i od velike koristi)
4. - Samozaključivanje, rezonovanje (da osoba sama shvati korist ili štetu određenih odluka jer tek tad dolazi do kvalitetne primjene znanja u svakodnevnim životnim situacijama; Poslaniku, a.s., se jednom prilikom obratio mladić i zatražio od njega da mu dozvoli blud, a Poslanik, a.s., mu nije dao gotov odgovor nego ga je upitao: “Imaš li majku? Imaš li sestru? Da li bi volio da se njima to isto desi?” Poslanik, a.s., mu je dao priliku da sam zaključi štetnost takvog ponašanja)
5. - Uloga vaspitača (da iskreno želi da uspijemo; da daje jasne smjernice; i da ima zdrav sistem nagrađivanja/kažnjavanja)

Prva dobra vijest je da čovjek ne pamti sve jer bi došlo do prenatrpavanja i pucanja sistema. A druga dobra vijest je da se i zaboravljanju možemo radovati jer zamislite šta bi bilo sa našom psihom kada bismo pamtali sve nemile događaje ili nepotrebne stvari. Mi pamtimo samo ono što želimo, ono što privuče našu pažnju i naše emocije. Ukoliko želimo da naše dijete nešto zapamti najbitnije je da se potrudimo da mu time osvojimo pažnju i srce, ostalo će odraditi nervne ćelije i moždani centri.

Zanimljivo je da je Božja Knjiga-Kur'an urađena na principu pohranjivanja u dugotrajnu memoriju, znači sadrži sve elemente koji nam pomažu da pročitano trajno pohranimo.

Da li je pamćenje učenje?

Odgovor je da, ali samo onda kada nas pozitivno mijenja, kada nas gradi u zrelu ličnost, kada nam pomaže da donosimo mudre životne odluke, kada planiramo, mijenjamo i utičemo na sebe i svoje okruženje.

Aida Tule

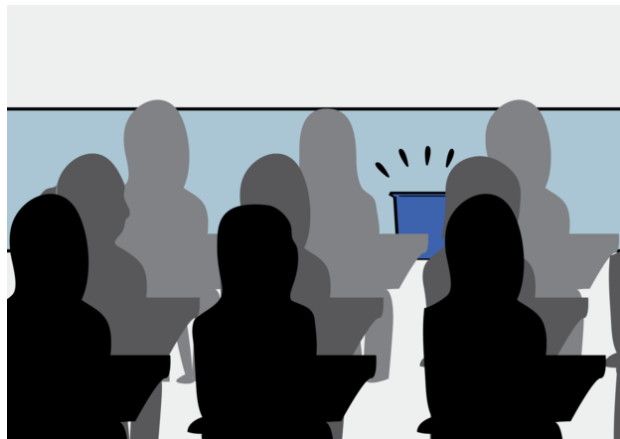
LEKCIJA PROFESORA UČENICIMA: Komadom papira učenicima objasnio kako funkcioniše svijet

Profesor je podijelio papire i rekao učenicima da ih izgužvaju. Koš za smeće stavio je ispred katedre ...

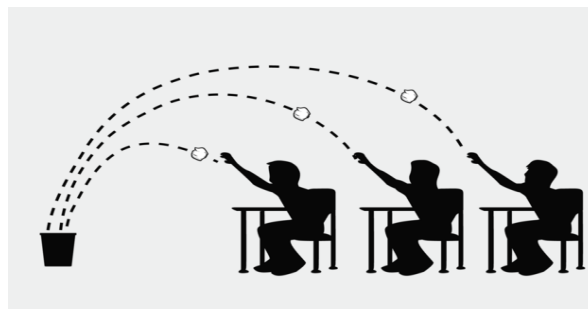
“Zadatak je jednostavan. Vi predstavljate stanovništvo ove zemlje. Svako ima šansu da se obogati i uđe u višu klasu. Kako biste to postigli, samo trebate zgužvati papir ubaciti u koš za smeće, a da ne ustajete,” objasnio je učenicima.

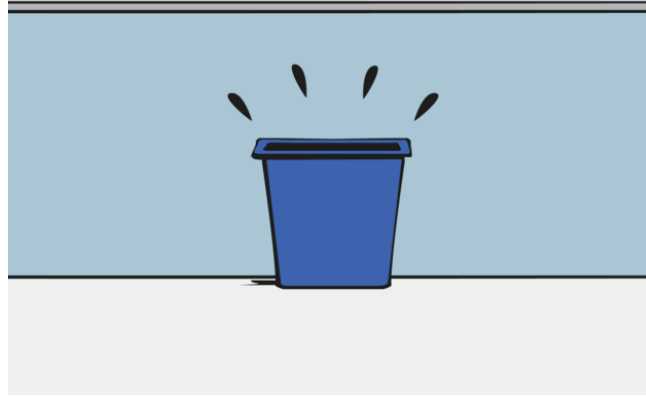
“To je nepravda”, odmah su se pobunili učenici u stražnjim klupama. Vidjeli su kako učenici u prednjim redovima imaju puno veće šanse.

Učenici su gađali i, kao što je i bilo za očekivati, većina (ali ne svi) učenika iz prvih klupa je pogodila. Samo nekoličina iz zadnjih redova je uspjela pogoditi koš.

“Jeste li primijetili kako su se na nepravdu bunili samo oni u zadnjim klupama? S druge strane, oni u prvim klupama nisu uočavali koliko su povlašteni. Sve što su vidjeli je metar i pol između njih i cilja,” upozorio je profesor.

“Vaš posao, kao učenika koji imaju privilegiju primiti obrazovanje, je da budete svjesni svog povlaštenog položaja. Vaša povlastica je obrazovanje da date sve od sebe i postignete velike stvari. A da pritom uvijek imate na umu i da se borite za prava onih iza vas koji nisu bili toliko sretni,” zaključio je profesor.

NASVETI MARKA JUHANTA O ODNOSU OTROK DO ŠOLSKIH OBVEZNOSTI

Marko Juhant je specialni pedagog za motnje vedenja in osebnosti. Svoje dolgoletne izkušnje dela z otroki in znanje prenaša na profesorje, vzgojitelje, starše in otroke. Je zelo praktičen in konkreten.

V nadaljevanju vam prinašamo nekaj praktičnih nasvetov, ki vam lahko pridejo prav v prihajajočem šolskem letu:

Imamo nalogo, pišemo test

Najpomembneje je, da starši med otrokovim pisanjem domače naloge ne sedijo poleg otroka. Namesto tega se sklonite k njemu in ga vprašajte, kako se bo naloge lotil. Ker bo najverjetneje rekel, da ne ve in ne zna, ga vprašajte, kako so to naredili v šoli. Otrok bo pobrskal po zvezku in se spomnil. Seveda, saj to so delali že v šoli. Mama naj medtem brklja po kuhinji, otrok pa naj nalogo dela sam, na začetku za kuhinjsko mizo in ne v svoji sobi. Prvič zato, da boste medtem zaposleni, drugič pa zato, da ne boste neprestano ob otroku. Pri tem je zelo pomembno, da sproti preverjate, kako mu gre. To mu namreč daje ogromen zagon. Če vidite, da ima v nalogi napako, mu recite, naj preveri, ali ima prav. Pomembno je, da mu ne razkrivate rezultata, ampak ga k rezultatu le usmerite. Nič ni narobe tudi, če bodo v nalogi napake. V šoli bo že dobil pravo informacijo. Skratka, ne sedite ob otroku, medtem ko dela domačo nalogo, sicer hitro pridete do položaja, ki spominja na to, da porod ni bil opravljen do konca. Mama dvigne rit, otrok pa svinčnik! To v praksi pomeni, da delo preneha takoj, ko se mama umakne.

Kako ravnati, ko dobi otrok slabo oceno?

Če dobi slabo oceno, mu zastavite vprašanja na K. Kaj boš pa zdaj, kdaj, kako se boš dogovoril za popravo ocene, koliko časa potrebuješ, da se naučiš novo snov, kdaj se boš učil, kdaj bi rad končal? Otrok naj iz teh odgovorov naredi načrt, naloga staršev je le, da mu na dan, ko se mora začeti učiti, le dajo pospešek. Skratka, to je otrokova dolžnost, ne dolžnost staršev. Otrok bo naredil načrt, popravil oceno, zadovoljen bo, s tem pa se bo naučil, da sam ureja svoje življenje. Ne dajajte mu rib, raje ga naučite ribe loviti. Danes starši večino stvari opravljajo namesto otrok. Nekateri otroci si niti ne zapišejo, kaj imajo za domačo nalogo. Po njihovem mnenju so tako ali tako starši tisti, ki morajo ugotoviti, kaj je za nalogo.

Obremenjenost otrok v šoli

Otroci so, vsaj kar zadeva šolsko delo, manj obremenjeni kot nekoč. So pa zagotovo obremenjeni njihovi starši. Ker povsod vtikajo svoj nos in jim to jemlje čas. Če pa govorimo o otrocih, so ti obremenjeni zgolj zato, ker vsak dan obiskujejo neko dejavnost: v ponedeljek balet, v torek glasbeno šolo, v sredo lokostrelstvo, v četrtek pevske vaje, v petek skavte, v soboto verouk, v nedeljo pa imajo tekmo. Starši so postali taksi starši, in če imajo dva otroka, ki lahko povsem samovoljno izbirata obšolske dejavnosti, potem so res obremenjeni. Ko pridem na šolo, ki ponuja 40 obšolskih aktivnosti, se vedno primem za glavo.

Vse, kar potrebuje šola, je največ pet dejavnosti, eno estetsko za dekleta, tehnično za fante ter gibalne za fante in dekleta, in to je to.

Prost vikend

Otrok ima pravico do tedenskega počitka. Tako kot jo ima delavec, naj jo ima tudi otrok. Če vas v nedeljo pokliče nadrejeni in vam naloži neko delo, vi pa ste načrtovali idiličen družinski dan, vam je pokvaril nedeljo. Enako je pri otroku. Med tednom ga preganjajte do skrajnih meja, konec tedna pa naj bo šole prost. Če ga začnem s šolo nadlegovati še pri nedeljskem kosilu, mu kosilo ne bo teknilo. Pa naj bo še tako dobro skuhan.

Ne ravnajte s sosedovimi otroki lepše kot s svojimi

Nekoč smo imeli v šoli kostanjev piknik in pri eni od iger smo starši tekmovali v paru z drugim otrokom. Spodbujali smo jih kulturno, na lep način, dajali smo jim dodatna navodila, saj smo se želeli čim bolj odrezati. Sredi igre smo zamenjali pare, starši smo dobili nazaj svojega otroka. In kaj se je zgodilo? Začeli smo vpiti. Jim očitati, če so nekaj naredili narobe. In še marsikaj drugega. Ni bila zmaga smisel igre, ampak spoznanje, da s tujimi otroki lepo ravnamo, s svojim pa grdo. Takšno izkušnjo ti lahko da pedagog, ki ve, kaj hoče sporočiti staršem, v našem primeru je to bilo, naj ne vpijemo na svoje otroke, naj jih vodimo, kot bi sosedovega. Ko sosedov otrok med obiskom da noge na mizico v dnevni sobi, mu rečemo, noge dol. Pri svojem dodamo še pridigo: kolikokrat smo ti že rekli, nobena stvar ne pomaga.

Oprosti?!

Starši naj ne učijo neumnosti, kot je: opraviči se, pa bo v redu. Če naletim na otroka, ki je nadresiran, da se opraviči, in meni, da je zdaj vse v redu, mu dam v roke kladivo, krožnik, kos blaga in rokavice. Krožnik zavijem v blago, da ga lahko kresne s kladivom. Nato ga odvijem. Krožnik je razbit. Pokrijem ga nazaj in rečem: »Zdaj mu pa reci oprosti.« Debelo pogleda. In potem mu še enkrat rečem: »Reci oprosti.« Nekako izdavi: »No, oprosti.« »Zdaj pa ga odkrij in povej, ali je cel.« »Ja ne, seveda ni cel.« »No?« Potem nekaj sekund gleda, gleda in spozna, nič ni drugače, vseeno je razbit. To spoznanje, ki se mu potem razleze po obrazu, je nekaj neverjetnega. Res je kulturno, da se opravičiš, ampak nič ne pomaga. To zgolj dokazuje, da si naredil neumnost, in zdaj, po opravljeni neumnosti, si kulturn. Starši hitro natrenirajo otroke, da rečejo oprosti, hitreje, kot bi ti sploh lahko razmislili, da tistega neumnega ne bi naredili. Naučiti jih je treba, da ne naredijo tistega, kar bi nekoga prizadelo, pa se jim potem niti opravičiti ne bo treba.

ZANIMLJIVOSTI: Nar čisti čovjekovo tijelo od mržnje

Nar ne samo da je zdrav nego ima i svoju simboliku. Naučnici smatraju da, zajedno sa maslinom, groždem, smokvama i datulama, spada među prvih pet kultiviranih plodova. Nar potječe iz daleke nam Perzije, te se povezuje sa istočnjačkim kulturama i religijama već desetljećima...

Nar-šipak nalazimo na tri mjesta u Kur'anu, dva puta je spomenut kao poklon od Allaha. Također se spominje kao džennetsko (rajsko) voće.

Božiji poslanik Muhammed a.s., preporučio je konzumiranje ovog voća kao čišćenje tijela od mržnje. Njegova unutrašnjost je puna jestivih sjemenki, a svaka se nalazi u prozirnoj "vrećici" koje međusobno razdvaja gorki odsjek. Radi svojih zrna, ovo voće nosi naziv "zrnasta jabuka". Zrna su vrlo nježne građe i blago kiselog okusa. Jestiti nar nije jednostavna stvar, budući da se svako zrno mora pojedinačno odvajati.

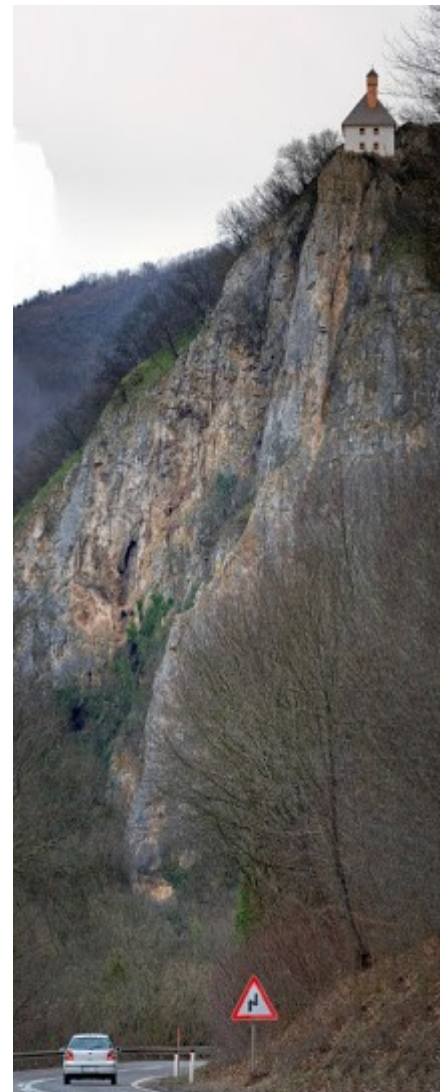
Jedna od džennetskih voćki je nar (šipak), kojeg Kur'an spominje kada opisuje džennetske perivoje: *"U njima će biti voća i palmi i šipaka, pa koju blagodat Gospodara svoga poričete?!"* (Er-Rahman, 68-69.)

ZANIMLJIVOSTI:**Kušlat džamija kod Zvornika, prva vojna džamija u Bosni**

Penjanje ka džamiji na Kušlatu otpočinje u naselju Pahljevići, dva kilometra od ušća Drinjače u Drinu. Vozilom se može doći strmim i napornim putem, koji je zapravo jedna zanimljiva kombinacija makadama i asfaltog puta, koji se smjenjuju po ko zna kojoj logici, svakih stotinu do dvije stotine metara, sve do seoskog mekteba. Ova vožnja će da vam uštedi najmanje jedan sat teškog pješaćenja. Od mekteba počinje najzanimljiviji dio puta – naravno pješice. Naglo spuštanje niz strminu, pored lokalnog mezarja, pa onda penjanje kozjom stazom petnaestak minuta.

Naporno penjanje vijugavom, kamenitom stazom, okončava se fascinantnim prizorom koji se odjednom ukazuje pred nama. Vrh stijene, na kojoj je nekada bila sagrađena neosvojiva utvrda po imenu Kušlat, organizovan je na dva nivoa. Donji nivo, dva do tri metra niži od gornjega, naget je prema jugu i na njemu je sagrađena džamija, na samoj ivici litice, iznad rijeke Jadar. Nekoliko stotina metara prema dolje, obrušava se stijena i izaziva u svakome visoku dozu straha. Poznati orijentalni putopisac Evlija Čelebi, zapisao je prilikom penjanja na Kušlat, kako je to „okrugao kameni grad na obali rijeke Jadar, na jednoj litici koja se diže do neba... Čovjek se ne usuđuje da pogleda dolje u udolinu, gdje rijeka tekući huči kao grmljavina“. Upravo je takva slika kada se nagnete nad provaliju i želite da što prije odete sa toga mjesta. Ispod je i u stara vremena prolazio put koji je spajao Zvornik sa Domavijom (Srebrenicom), koja je imala kovnicu novca. Sa stijene se lako mogla kontrolisati ta putna komunikacija, tako da je Kušlat imao svoju važnu funkciju sve do druge polovine sedamnaestoga stoljeća. A i danas ispod, grmi nabujali Jadar.

Priča o toj džamiji je posebno zanimljiva. Ovdje se čuvala predaja prema kojoj su ljudi tu drvenu džamiju pokušavali rasklopiti i od toga materijala sagraditi džamiju u dolini, kako bi se vjernici mogli u njoj moliti. Međutim, preko noći bi džamija nestala i osvanula bi ujutro opet na onom istom mjestu, gdje je bila prošloga dana.

Džamija oko koje od petka do petka samo ptice dolaze na džumu namaz.

Bosanskohercegovački nobelovac, književnik Ivo Andrić zapisao je, prolazeći pored Kušlata, često citiranu misao: „*Kakav ste vi Bosanac kad ne znate za Kušlat. To vam je na onom delu starog puta koji od Zvornika vodi prema središnjoj Bosni, a poznat je i po tome što je tu sagrađena prva džamija u Bosni.*“

Možda je posebnost te džamije i ovoga mjesta upravo u toj činjenici da je prva džamija i da je nastala na mjestu gdje su se legli sokolovi. Kušlat je dobio ime po turskoj riječi kuš (kuč) što znači ptica i lat-gnijezdo. Hifzija Suljkić je zabilježio da su žene u ovim krajevima, čak i u novije vrijeme, vezle vez sa sokolom na Kušlatu. Vjerovatno je nekada on, u vrijeme kada je Kušlat bio moćan trgovački grad, služio kao suvenir putnicima koji su prolazili ovim krajevima.

PORTRETI NAJVREDNIJIH MEKTEBSKIH UČENIKA U PROTEKLOJ MEKTEBSKOJ GODINI

U rubrici Portret u svakom broju predstavimo zaslužne osobe koje svojim radom i odanošću zaslužuju da pišemo o njima. Pošto septembarski broj Ambera namjenjujemo početku mektebske i školske godine ovaj put predstavljamo naše najmlađe koji su se svojim znanjem i uzoritim ponašanjem izdvojili od ostale djece u mektebima. U nastavku predstavljamo nekoliko učenika iz džemata koje su njihovi muallimi odvojili kao najuspješnije:

EMINA HODŽIĆ, džemat Koper **Muallim: Nevres ef. Mustafić**

Emina Hodžić (kćerka Nermina i Samire Hodžić) redovan je polaznik mektebske nastave u Kopru. Rođena je 4.1.1999. u Zenici. U Sloveniju je (iz Zavidovića, odakle su njeni roditelji) došla kad je imala 3 godine. Završila je Osnovnu školu u Pradama (Koper) kao odličan učenik. Poslije osnovne škole upisuje Opću gimnaziju u Kopru. Sada je 2. razred. Posebno zanimanje pokazuje za predmete Biologija i Hemija, a dobro se služi engleskim jezikom. Kao muallim džemata Koper, Eminu Hodžić pamtim od prvoga dana kao redovnu i odgovornu učenicu koja je uspješno završila Ilmihal, arapsko pismo, a sada tečno i lijepo uči u Kur'anu i ako Bog da, priprema se za hatmu. Prije dvije godine (2013), na mektebskom takmičenju u organizaciji Mešihata Islamske zajednice u Republici Sloveniji, Emina je osvojila 2. mjesto u kategoriji Ilmihal II stupanj. Kao član mektebskog i omladinskog hora učestvuje u svim mevludskim programima i svojim glasom uljepšava svečane trenutke. Emina je učenik za primjer: i u školi i u mektebu. Molimo Allaha, dž.š., da tako i ostane.

Na pitanje šta je motivira da dolazi u mekteb, ona kaže:

"Volim da učim o našem Poslaniku Muhammedu, a.s. Posebno volim kada se pričaju događaji iz njegovoga života. Želim da naučim kako se treba islamski ponašati. Volim da slušam malu djecu kako uče u mektebu. A drago mi je da imamo priliku za upoznavanja i druženja."

BENJAMIN KENDIĆ, džemat Postojna
Muallim: Fahrudin ef. Smajić

Benjamin je rođen 22. februara 2003. godine i učenik je koji plijeni pažnju svojim znanjem. Odličan je učenik koji trenutno pohađa 7. razred OŠ Pivka. Aktivni je sportaš i trenira košarku. U mekteb se upisao prije pet godina, a prošle je godine počeo učiti u Kur'anu. Osobine koje ga krasi jesu upornost i disciplina kao i marljivost pri radu i učenju. Muallim Fahrudin ef., izdvaja da u mektebu nije bilo lekcije koju on ne bi naučio. Kada niko ne bi znao Benjamin bi bio taj koji je usvojio gradivo sa prošlog sata. Nikada nije bio opomenut za neposlušnost. Nadamo se da će i dalje ostati uporan i uspješan u mektebu i u školi.

IMAN BEŠIĆ, džemat Ajdovščina
Muallim: Zikrija ef. Hodžić

Iman je učenik 7. razreda OŠ i mekteb pohađa od svoje 6. godine. Voli ići u mekteb, jer tamo uči o moralu, ponašanju i svojoj vjeri islamu. Uz sve to upoznaje i prijatelje. Naučio je Ilmihal za 3. stupanj i trenutno uči u Sufari. Voli da vozi biciklo, igra nogomet i kompjuterske igrice. Prema riječima njegovog muallima, Benjamin posjeduje takmičarski duh, pokazuje zainteresiranost za vjeru i redovan je u mektebu.

EMIR VARMAZ, džemat Jesenice
Muallim: Munzir ef. Čelenka

Emir Varmaz ide u četvrti razred osnovne škole Toneta Čufarja na Jesenicama. Mektebsku nastavu pohađa već četiri godine. Redovan je polaznik. Postigao je odlične rezultate u toku mektebske nastave, prešao je Ilmihal za prvi stupanj te u mektebskoj 2014/2015. godine završio Sufaru i počeo učiti u Kur'anu.

Krasi ga lijep kućni odgoj. Također njegova sestra i brat su redovni plaznici mekteba Jesenice i učaći Kur'ana. Već dvije godine posti cijeli ramazan. U mekteb redovno dolazi zato što voli da uči o svojoj vjeri i voli učiti Kur'an. U toku ramazana je dolazio i pratio učenje mukabele. U slobodno vrijeme igra nogomet.

HANA DRAŽANOVIĆ, džemat Nova Gorica
Muallim: Amir ef. Hasanović

Hana je učenica 6. razreda OŠ i redovna je polaznica mekteba džemata Nova Gorica. Da je među najboljima u mektebu svjedoči i činjenica da je na takmičenju mektebske pouke na nivou Mešihata u maju ove godine, u kategoriji Ilmihal 1. stupnja osvojila 2. mjesto.

Voli dolaziti u mekteb, jer tu nauči puno toga o svojoj vjeri i stiče nova poznanstva i prijateljstva.

Na kraju prošle mektebske godine uspješno je savladala Sufaru i ako Bog da u dolazećoj mektebskoj godini početak će učiti u Kur'anu.

U slobodno vrijeme Hana voli crtati i u svakom pogledu može poslužiti kao uzorit primjer uspješne učenice kako u školi tako i u mektebu.

AJLA ŽDERO, džemat Maribor
Muallim: Zinaid ef. Mahmutagić

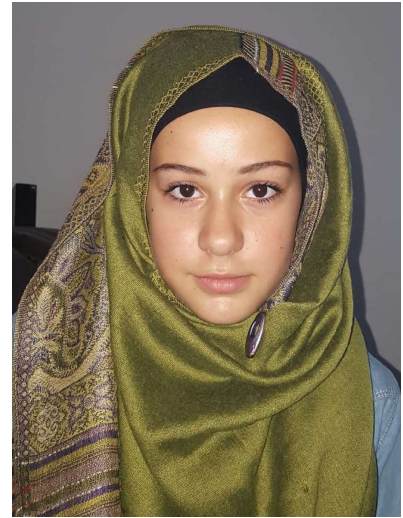
Ajla ima 13 godina i ide u 8. razred OŠ Angela Besednjaka u Mariboru. U mekteb dolazi još od 1. razreda OŠ ali zadnje tri godine dolazi redovno.

Ajla kaže da je u mektebu naučila puno toga o islamu, melecima, poslanicima ... Naučila je i imanske i islamske šarte, sure, dove te pisati i čitati kur'ansko pismo.

Voli dolaziti u mekteb, jer bi voljela što više naučiti i znati o islamu, a u mektebu ima i puno prijatelja.

U slobodno vrijeme voli da čita i svira klavir.

Ajla je na mektebskom takmičenju 2012/2013. godine u kategoriji Ilmihal 1 osvojila prvo mjesto.

AJŠA BEGANOVIĆ, džemat Ljubljana
Muallim: Senad ef. Karišik

U mektebu Ljubljana mogli bismo izdvojiti puno učenika koji zaslužuju da se ih predstavi ali ovaj put izdvajamo učenicu Ajšu Beganović. Ajša je ove godine krenula u 5. razred OŠ, a u mekteb dolazi već od polaska u školu. Ono što se može prvo primjetiti kod Ajše jeste lijep kućni odgoj i stid, a to svakako jesu osobine koje trebaju krasiti djevojčice. Također se izdvaja i po znanju u mektebu. Naučila je svo gradivo za 1. stupanj, a na zadnjem takmičenju iz mektebske pouke osvojila je 2. mjesto. Njeno znanje je odlučno i bez grešaka.

MUHAMMED, a.s., kao roditelj i odgajatelj

“Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onom svijetu, i koji često Allaha spominje.” (Kur'an, El-Ahzab, 21.)

Govoriti i pisati o odabranoj i veličanstvenoj ličnosti Allahovog poslanika Muhammeda, a.s., kao odgajatelja, i opisati njegove metode u podučavanju i odgajanju veoma je bitna tema. O poslaniku i vjerovjesniku Muhammedu, a.s., ima mnogo detaljnih životopisa, a mnogobrojne i veličanstvene zbirke njegovih predanja, i predanja drugih ljudi o njemu, iznose na svjetlo dana na hiljade svjedočanstava o njegovoj veličanstvenoj pojavi. U tome se nalaze glavni razlozi da je i danas Muhammed, a.s., čovjek kojega se najviše i citira i slijedi. Jednom riječju, on je „najoponašenija“ osoba koja se pojavila među čovječanstvom.

O Muhammedu, a.s., govori se u Kur'anu kao o čovjeku koji djeluje u vjeri, povijesti, društvu i porodici. On je Božiji poslanik koji Objavu i njena načela usađuje u ljudska srca i u ljudska društva, a pritom i sam živi načela Objave. Na osnovu kur'anskog kazivanja razaznajemo da je on i čovjek i Božiji poslanik. Jedino nadnaravno što je Poslanik imao jeste Objava. Od ljudi se razlikuje samo po tome što je Božiji poslanik. Razlikuje se po tome što je njegov moral bio sama objava-Kur'an, kako se veli u jednoj predaji.

Dok se obraćao ashabima često je isticao da je on čovjek poput njih i time ukazivao da ni on, a ni oni nisu melec već ljudi koji moraju voditi računa o svom moralnom načinu života. Nije želio da se razlikuje od drugih, nije želio da bude privilegovan već da bude im bude prijatelj – drug bez povlastica. Poslanik je najbolji primjer svih ljudskih vrlina, uzor čovjeka, roditelja, prijatelja i pedagoga. "A ti si, Muhammede, na najvišem stupnju morala", poručuje nam Uzvišeni Allah, dž.š.

Na koji način i sa kojim metodama je Poslanik odgajao ljude i kako je uspio da, za tako kratko vrijeme, postigne tako zadivljujuće rezultate, pitanja su na koja treba tražiti odgovore. U ovome tekstu prisjetit ćemo se samo nekih Poslanikovih metoda u odgajanju i upućivanju ljudi. Poslanik, a.s., nije se ponašao u životu shodno svojim željama već shodno Allahovoj koncepciji s kojom je on zadovoljan. To najbolje ilustrira hadis kojeg prenosi Abdullah b. Mes'ud u kojem Poslanik, a. s., kaže:“ Moj Gospodar me odgojio i najljepši mi odgoj dao“.

Poslanički odgoj i odgojne metode

Što se tiče Poslanikovih metoda u odgajanju ljudi neophodno je istaći da su one bile rezultat izravnog Allahovog nadahnuća. Odgojio ga je njegov Gospodar, pa su otuda i metode koje je koristio bile savršene i potpune. Ako ih sa bilo kojeg aspekta analiziramo uočiti ćemo njihovu nedostižnost i beskrajnu mudrost. Poslanik je svojim metodama odgajanja ostao najbolja paradigma do Sudnjeg dana.

Odgajajući ljude Poslanik a. s. *prilagođavao se njihovim individualnim osobenostima*, stepenu njihovih spoznajnih mogućnosti, jačini njihovog imana. Nije se na isti način obraćao onima koji su tek primili islam i onima koji su ga čvrsto prihvatili;

Posjedovao je izuzetnu sposobnost da procjeni *u kojem momentu i kome šta reći*. Precizno je poznao ko je koliko breme mogao ponijeti; Sukcesivnost u pristupu vjeri bila je jedna od Poslanikovih metoda. Takvom metodom Poslanik, a.s., je osvajao ljude, a njihova srca vezivao za ideju koju zagovara;

Ponavljanje bitnih činjenica bila je Poslanikova, a.s., stalna metoda odgoja. Ova metoda posebno je bila izražena kada je ponavljao neke velike grijehе, kako bi ljude što više od njih udaljio;

Pozivanje jedne osobe više puta, bila je jedna od Poslanikovih metoda. Ponovljeno pozivanje imalo je za cilj da istakne važnost onoga o čemu Poslanik govori i da zaokupi pažnju onoga kome se govori;

Postepenost u odgajanju Poslanik, a.s., je preporučivao i drugima kao djelotvornu metodu. U odgajanju treba početi sa onim što je najbitnije. *Istina i iskrenost* bili su prepoznatljivo oružje Allahovog Poslanika, a.s., na putu odgajanja ljudi. Njegova iskrenost plijenile je ljudska srca. Čak i u šali govorio je istinu;

Lijep odnos spram svih generacija, naročito prema mladima i prema iznemoglim doprinio je jačanju interesa za ideju koju je zastupao. Njegov bratski i očinski odnos prema mlađoj generaciji rezultirao je prelaskom velikog broja mladića na islam;

U svom odgojnom radu često je koristio *metodu obećanja i nagrade* i nikada nije nešto obećao, a da to nije i izvršio. Njegova obećanja često se odnose na onaj svijet i džennetske ljepote, što je još više motiviralo njegove odgajanike;

Kratko obraćanje ljudima, utemeljeno na čvrstim argumentima i njegovom lijepom odnosu prema svakome, rezultirali su briljantnim uspjesima. U svojim odgojnim nastupima ne ostavlja vjerniku prostor za razočarenje. Uvijek budi nadu zbog koje vjernik i iz poteškoća izlazi jači;

Jedna od prepoznatljivih Poslanikovih metoda koja je vezivala ljude za određenu ideju jeste *stalno odazivanje na molbe onih koji nešto traže*, samo ako je to u skladu s islamskim propisima, svejedno da li se radilo o davanju savjeta, materijalnom pomaganju ili pak, dovi Allahu za nekog od svojih sljedbenika;

Velikodušnost i stalna praksa praštanja i onda kada je bio superioran i imao mogućnost druge kazniti, osvajala je srca ljudii mijenjala njihov život iz korjena.

Ovo su samo neke od metoda koje je koristio Allahov Poslanik u svom ophođenju prema drugima. Pomenute metode mogao je koristiti samo onaj koga je njegov Gospodar odgojio i najbolji mu odgoj dao. Upravo takvim odgojem mogla se odgojiti plejada časnih ashaba i svih drugih koji slijede primjer Poslanika a. s. Samo u takvoj školi mogao se odgojiti Abbas, r. a., amidža Allahovog Poslanika, a. s., koji je od njega bio stariji dvije godine, ali je na pitanje: Ko je stariji: ti ili Poslanik, a. s., odgovorio: Allahov Poslanik je stariji, a ja sam rođen dvije godine prije njega!

DŽEMATLIJE IZ AJDOVŠČINE POSJETILI GRADILIŠTE DŽAMIJE U LJUBLJANI

U nedjelju, 23. augusta 2015. godine grupa džematlija iz džemata Ajdovščina zajedno sa svojim imamom Zikrijom Hodžić, posjetili su gradilište džamije u Ljubljani. Gradnja džamije od velike je važnosti ne samo za Ljubljanu već i za druge gradove u kojima se nalaze lokalni odbori Islamske zajednice.

Dobrodošlicu nam je izrazio imam džemata Ljubljana Senad ef. Karišik, koji je uvijek vedra lica i ljubazan prema gostima. Na samom početku nam se zahvalio za naš trud i vrijeme koje smo odvojili za posjetu IKC-a, kazavši da smo među prvim grupama koje su posjetile gradilište kada su u pitanju džematske posjete. Govorio nam je kroz koje faze je prolazila Islamska zajednica od razdoblja kada je jedini objekat bio na Grablovičevoj, čiji je kapacitet bio svega dvjesto klanjača na džumi, do trenutne situacije kad je na džumi oko hiljadu i dvjesto ljudi. Iako neki smatraju da je ovo »veliki zalogaj«, Senad ef. je poručio da su današnje potrebe mnogo veće nego prije deset godina i da je najveća zasluga ovoga što danas imamo naš cijenjeni muftija dr. Nedžad Grabus. Na kraju nam se ponovo zahvalio za našu posjetu, te pozvao ljude dobre volje koji vole džamiju da se uključe u projekat.

Nakon posjete gradilišta uputili smo se prema Gospodarskom razstavišću gdje smo pogledali izložbu 1001 izum islamske civilizacije, gdje smo imali vodiča koji nam je predstavio svaki sklop izložbe, nakon čega smo mogli samostalno pogledati svaki od izloženih područja. Grupa je bila fascinirana izložbom iako su im pojedini izumi već bili poznati da su islamskog porijekla. Džematlije su bili zadovoljni programom, a posebno prizorom na gradilištu IKC gdje je džamija pustila svoje korijenje duboko u zemlju kao što je to učinila i u njihovim srcima.

Zikrija Hodžić

KAKO LAHKO POMAGAM PRI PROJEKTU IKC? Vsak mesec 10 evrov za džamijo v Ljubljani

Islamska skupnost je 17. aprila 2015 podpisala pogodbo s podjetjem Gorenje projekt, ki je glavni izvajalec del. Pogodba je podpisana v višini 11,5 milijona evrov, ki jih je že leta 2010 zagotovila država Katar.

Projekt džamije bo predvidoma stal 22,3 milijona evrov. Z zagotovljenimi sredstvi lahko na grobo do aprila 2016, kot je tudi predvideno, zaključimo z vsemi objekti, vključno z džamijo in minaretom. Če bomo uspeli zagotoviti manjkajoči del sredstev v višini 15 milijonov, kar podrazumeva stroške izgradnje dostopne ceste, notranjo opremo, električne priključke, komunalno infrastrukturo ipd., lahko pričakujemo, da bomo džamijo svečano odprli spomladi 2017.

Podpornik generacijskega projekta je lahko vsak izmed vas. Vsak, ki želi prispevati poljubni znesek, bo zagotovo pomagal na poti do cilja.

Februarja 2015 smo v Islamski skupnosti pričeli z akcijo zbiranja mesečnih donacij. Prijavili so se posamezniki, ki bodo vse do leta 2018 donirali poljubni znesek za gradnjo džamije v Ljubljani. Zneski so različni, od 10 do 100 evrov na mesec.

V kolikor želite biti del akcije nas kontaktirajte na 01/231 36 25.

Enkratne ali mesečne zneske lahko vplačate na TRR:

SI56 2900 0015 5620 837

Odprt pri UniCredit banka Slovenija, d.d.

Šmartinska 140, Ljubljana

Fotografije začetka gradnje minareta in
spodaj končni izgled.

Gradnja minareta bo stala približno 200
tisoč evrov. V kolikor želite za minaret
prispevati sredstva, se nam pridružite v
akciji mesečnih donacij za IKC.

Dodatne informacije: 01 231 36 25